

2015-10-27

Förslag till Inriktningsplan för utveckling av Järfälla gymnasieskolor

Annika Ramsell, Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
Kirsti Jolma, Programchef
Carina Karlsson, Projektledare Barkarby College
Karin Mannström, Förvaltningsekonom
Dnr Kon 2015/76



SAMMANFATTNING

Förvaltningen har fått i uppdrag från Kompetensnämnden att ta fram en inriktningsplan för utveckling av Järfälla gymnasieskolor. I den här utredningen beskrivs uppdragets genomförande, metod, omfattning, mål samt förslag till fortsatt arbete.

Målet med utredningen är ge ett underlag för nämnden att fatta beslut om en inriktningsplan för utveckling av Järfälla gymnasieskolor som innefattar programutbud, lokalisering och organisation.

Utredningen har letts av Barkarby Colleges projektledare tillsammans med förvaltningsledningen. Enskilda samtal, gruppsamtal och workshops har genomförts med skolledning och personal. Den fackliga förankringen har utökats med flera tillfällen för extra Samverkan. Förutom detta har underlag till utredningen tagits fram genom dokumentstudier, befintlig statistik, regelverk, pågående utredningar inom KSL, Skolverket m.m.

Utifrån detta har förvaltningen kommit fram till följande slutsatser och förslag: Det viktiga för Järfälla gymnasieskolor är att skapa en gemensam vision och värdegrund. Utbildningarna ska präglas av mångfald, flexibilitet, entreprenöriellt lärande samt nära koppling till arbetslivet. Samverkan med det omgivande samhället är av stor vikt.

För att åstadkomma helhetstänkande, säkerställa samarbete, likvärdighet för elever, skapa en gemensam vision, effektivare administration och ledningsorganisation är förvaltningens bedömning att Järfälla gymnasieskolor bör ha en gemensam ledning och administration.

Förvaltningen föreslår följande program i den nya organisationen:

NA - Naturvetenskapsprogrammet
TE - Teknikprogrammet
SA - Samhällsvetenskapsprogrammet
EK - Ekonomiprogrammet
ES – Estetiska programmet inriktning bild
IM – Introduktionsprogram
BA – Bygg- och anläggningsprogrammet
EE – El- och energiprogrammet
VF – VVS- och fastighetsprogrammet
Gymnasiesärskolan

Järfälla gymnasieskolor ska präglas av samutnyttjande och samordning av skolans lokaler för att få möjlighet att skapa mervärden för eleverna. Med detta som utgångspunkt är förvaltningens slutsats att lokalisering av programmen ska ske enligt följande:

Jakobsberg; bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet, gymnasiesärskolan och vissa delar av introduktionsprogrammen



Barkarby; ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och vissa delar av introduktionsprogrammen

Målsättningen är att Järfälla gymnasieskolor ska bli ett attraktivt alternativ för elever i stockholmsregionen och en gymnasieskola som kunskapsmässigt ligger i framkant.



Innehåll

SAMMANFATTNING	2
1. BAKGRUND	5
2. GENOMFÖRANDE OCH METOD	5
3. SYFTE OCH MÅL	6
4. UPPDRAGETS OMFATTNING.....	6
5. OMVÄRLDSANALYS	6
5.1. Demografisk utveckling	6
5.2. Befolkningsutveckling för Järfällaungdomar 16-18 år och prognosticerad efterfrågan på gymnasieplatser.....	7
5.3. Gemensam gymnasieregion	7
5.4. Ökat antal elever – utbud och dimensionering 2020.....	8
5.5. Statliga initiativ – hur kan de komma att påverka framtiden?	9
5.6. Nuläge för Järfälla gymnasieskolor (antal elever)	10
6. FÖRSLAG TILL PROGRAMUTBUD FÖR JÄRFÄLLA GYMNASIESKOLOR.....	10
6.1. Regional och lokal utvecklingsplan	10
6.2. Kommunens nuvarande programutbud	11
6.3. Förslag till kommunens programutbud från läsåret 2016/2017	11
7. FÖRSLAG TILL LOKALISERING FÖR JÄRFÄLLA GYMNASIESKOLORS PROGRAMUTBUD	13
7.1. Lokalisering av nuvarande program på YTC	13
7.2. Lokalisering av övriga program	14
7.3. Förvaltningens förslag till lokalisering av verksamheten.....	15
7.4. Konsekvenser av förvaltningens förslag gällande lokalförsörjning	15
8. UNDERLAG TILL FRAMTIDSVISION ANGÅENDE DET PEDAGOGISKA KONCEPTET.....	16
8.1. Prioriterade utvecklingsområden.....	16
9. FÖRSLAG PÅ LEDNINGSORGANISATION	17
9.1. Fördelar med en gemensam ledning för gymnasieskolorna i Jakobsberg och Barkarby	18
9.2. Fördelar med två olika ledningsorganisationer för gymnasieskolorna i Jakobsberg och Barkarby	18
9.3. Förvaltningens förslag till ledningsorganisation	18
10. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG – HUR UTFORMAS JÄRFÄLLA GYMNASIESKOLOR I BARKARBY OCH JAKOBSBERG	19
BILAGOR	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.



1. BAKGRUND

Förvaltningen har fått i uppdrag från Kompetensnämnden att ta fram en inriktningsplan för utveckling av Järfälla gymnasieskolor. I den här rapporten beskrivs uppdragets genomförande, metod, omfattning, mål samt ett förslag till fortsatt arbete.

I rapporten redovisas fakta men även vad förvaltningen utifrån utredningen bedömer vara en nödvändig process för utvecklingen av Järfälla gymnasieskolor.

Järfälla gymnasieskolor har idag tydliga utvecklingsområden så som

- att vidareutveckla det pedagogiska konceptet till exempel genom ett utökat kollegialt lärande, skolornas digitala agenda, ny lärplattform, kontakter med näringslivet och högre utbildning
- arbete med lokalförsörjningsplanen kopplat till Barkarby College

Under de senaste åren har förvaltningen bedrivit ett utvecklingsarbete med Barkarby College tillsammans med gymnasieskolorna och andra förvaltningar inom kommunen. Tanken har varit att starta ett naturvetenskapligt-tekniskt center på Barkarbyfältet där delar av kommunens gymnasieutbildning ska ligga tillsammans med andra verksamheter inom utbildning och näringsliv.

Ursprungsplanen har varit att NT-gymnasiet och YTC skulle flytta sina verksamheter till Barkarby och där inrymmas med andra aktörer inom kommunen, andra utbildningsanordnare, högskola och näringsliv. Denna plan har dock kommit att förändrats under processens gång.

2. GENOMFÖRANDE OCH METOD

Utredningen har letts av Barkarby Colleges projektledare tillsammans med förvaltningsledningen.

Enskilda samtal med rektorer har genomförts på respektive gymnasieskola, utredningen har även tagits upp på flera chefsmöten samt i rektorsgruppen.

All personal på gymnasieskolorna har via rektorerna bjudits in till workshops. Frågorna som togs upp med personalen konstruerades av förvaltningen och kommunicerades med rektorerna innan de skickades ut till personalen. Frågorna redovisas i bilaga 1.

Projektledaren har även haft samtal med verksamhetsansvarig för KomTek samt verksamhetsansvarig/pedagogkonsult på ungdomssidan inom Järfälla Vägledningscentrum. Återkoppling har skett vid olika tillfällen till både rektorsgrupp och personal.

Kontinuerlig information om utredningen har givits på extra och ordinarie samverkan.

Ett extra arbetsutskott genomfördes den 20 oktober.



Förutom detta har underlag till utredningen tagits fram genom dokumentstudier, befintlig statistik, regelverk, pågående utredningar inom KSL, Skolverket m.m.

Tidplan

Utredningen av att ta fram inriktningsplanen har pågått sedan juni och intensifierades från början av september med avslut i slutet i oktober med förslag till beslut till nämnden den 11 november.

3. SYFTE OCH MÅL

Syftet är att ta fram en inriktningsplan för utveckling av Järfälla gymnasieskolor som nämnden fick i uppdrag i koalitionen mål och budget 2015.

Målet med utredningen är ge ett underlag för nämnden att fatta beslut om en inriktningsplan för utveckling av Järfälla gymnasieskolor som innefattar programutbud, lokalisering och organisation.

4. UPPDRAGETS OMFATTNING

- Förslag till programutbud för Järfälla gymnasieskolor, vilket även innefattar att våga tänka nytt och spets.
- Förslag till lokalisering av de olika programmen som ska främja integration, mångfald, kunskapsutveckling samt flexibelt lokalutnyttjande.
- Underlag till framtidsvision angående pedagogiska koncept.
- Förslag på ledningsorganisation.

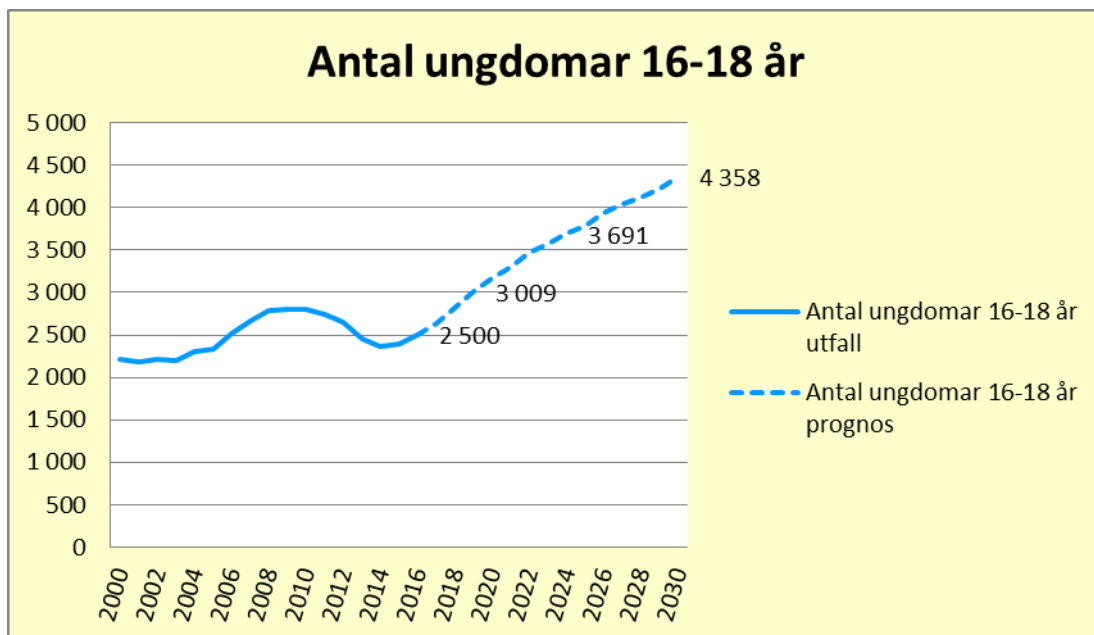
5. OMVÄRLDSANALYS

5.1. Demografisk utveckling

Regionen har sedan 2008 haft minskade elevkullar i gymnasieskolan. Huvudmännen inklusive Järfälla kommun har under perioden succesivt försökt anpassa sitt utbud i takt med att antalet elever minskat. Det finns dock fortfarande fler antal anmälda platser per program än antalet antagna elever. Det gäller för samtliga nationella program.

Det finns skolor som har långt fler sökande än antalet platser och skolor som har få sökande till sina platser.

5.2. Befolkningsutveckling för Järfällaungdomar 16-18 år och prognosticerad efterfrågan på gymnasieplatser



Två saker som förvaltningen ser är dels befolkningsutvecklingen som visar på en *kraftig ökning av antalet elever* under perioden, dels *flertalet statliga initiativ* som kan komma att påverka framtidens gymnasieutbud.

Enligt befolkningsprognosen beräknas antalet Järfällaungdomar i gymnasieåldern 16-18 år att öka med drygt 500 ungdomar fram till år 2019. Därefter förväntas ökningen fortsätta och år 2024 prognosticeras antalet 16-18 åringar i Järfälla kommun vara ca 3700 respektive 4300 år 2030.

Totalt i regionen beräknas ökningen vara ca 10 000 elever fram till 2020.

5.3. Gemensam gymnasieregion

Från och med den 1 januari 2015 gäller ett nytt samverkansavtal avseende gymnasieutbildning som samtliga kommuner i Stockholms län samt Håbo kommun har antagit. I det nya samverkansavtalet regleras ekonomiska villkor och förutsättningar. I avtalets står bland annat att programpengen ska innehålla posterna undervisning, lokaler, lärverktyg, skolmåltider, skolhälsovård, resor samt administration. Järfälla antog samverkansavtalet på kommunstyrelsens möte den 25 november 2014.

Samverkansavtalet syftar till att utifrån skollagens och gymnasieförordningens bestämmelser skapa bästa möjliga förutsättningar för en samverkan för elevernas bästa. Avtalet ska underlätta och stimulera en verksamhet av hög kvalitet där fokus ska ligga på fritt val, ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Avtalet syftar också till att skapa bästa möjliga förutsättningar att tillgodose utbildningsbehoven i hela den region där de samverkande parterna ingår.

Rörligheten har ökat och ur ett elevperspektiv ger gymnasievalet elever en möjlighet att vidga sina vyer och byta miljö. För hemkommunen innebär rörligheten att kommunens gymnasieelever finns placerade på många skolor i regionen. Järfällas ungdomar går i närmare 200 olika gymnasieskolor.

5.4. Ökat antal elever – utbud och dimensionering 2020

Kommunförbundet i Stockholms läns (KSL) har gjort en beräkning som relaterar till befolkningsökningen. Resultatet av beräkningen visar att antalet elever beräknas öka med cirka 10 000 elever fram 2020. Av dessa skulle ökningen vid de högskoleförberedande programmen bli knappt 8 000 elever och ökningen på yrkesprogrammen skulle bli cirka 2 200 elever. Den stora volymökningen sker inom de högskoleförberedande programmen.

Relateras dessa siffror till antalet anmälda platser så ser det ut som att ökningen inom yrkesprogrammen skulle kunna rymmas inom befintligt utbud. Det är dock inte hela sanningen då vissa skolor redan idag har fullt på sina platser.

Trots att antalet elever minskat under perioden 2011-2014 så har antalet elever på högskoleförberedande program legat konstant under perioden.

Minskningen har framförallt skett på yrkesprogrammen. För att göra relevanta bedömningar kring framtida utbud och dimensionering krävs fördjupade analyser kring respektive program. Hänsyn bör tas till programmens storlek, geografi, sökmönster, söktryck och arbetsmarknadens efterfrågan.

UTBUD OCH DIMENSIONERING 2020?

PROGRAM	2014		2020	
	OBESATTA PLATSER	ÖKAT ANTAL ELEVER	OBESATTA PLATSER	ÖKAT ANTAL ELEVER
↑ SAMHÄLLSVETENSKAP	565	2 380	237	451
↑ NATURVETENSKAP	424	1 884	353	237
↑ EKONOMI	246	1 568	152	192
↑ TEKNIK	280	812	174	192
↑ ESTETISKA	418	914	309	214
↑ HUMANISTISKA	27	113	150	180
↑ INTERNATIONAL BACCALAUREATE	52	135	129	203
↓ RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	190	158	184	158
↓ VÅRD OCH OMSORG	184	158	185	113
↓ VVS OCH FASTIGHET	185	113	118	104
↓ HOTELL OCH TURISM	118	104	79	45
↓ INDUSTRITEKNISK	79	45		

Källa: Gymnasiebehov 2015, rapport KSL



5.5. Statliga initiativ – hur kan de komma att påverka framtiden?

Yrkesprogramsutredningen

Syftet med det nya samlade uppdraget är att stärka den gymnasiala yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft, underlätta ungdomars övergång från skola till arbetsliv och förstärka den nationella kompetensförsörjningen. Utredaren ska redovisa uppdraget i övrigt senast den 15 november 2015.

Delbetänkandet ”En yrkesinriktning inom teknikprogrammet” (SOU 2015:29) föreslår bland annat att det högskoleförberedande teknikprogrammet får en yrkesutgång.

Skolkostnadsutredningen

Syftet med utredningen är att presentera jämförbar ekonomisk information på skolenhetsnivå ska kunna presenteras. Utredaren ska även se över bestämmelserna om beräkning av och beslut om bidrag till fristående skolor i syfte att säkerställa lika villkor mellan kommunala och fristående huvudmän (dir. 2014:126). Utredaren ska även föreslå nödvändiga författningsändringar. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2016.

En attraktiv gymnasieskola för alla

Regeringen beslutade den 19 mars 2015 om Kommittédirektiv ”en attraktiv gymnasieutbildning för alla” (dir. 2015:31). En särskild utredare ska analysera och föreslå åtgärder för att alla ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning och därmed få de kunskaper som behövs såväl i arbetslivet som för fortsatta studier. Utredaren ska vidare utreda och lämna förslag som innebär att de nationella programmen i gymnasieskolan vidareutvecklas och ger en bred gemensam kunskapsbas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2016.

Nationell it-strategi för gymnasieskolan

I slutet av september 2015 fick Skolverket i uppdrag av regeringen att ta fram en strategi för gymnasiet digitalisering, som presenteras i april nästa år [nationell it-strategi](#).

**5.6. Nuläge för Järfälla gymnasieskolor (antal elever)**

Antal elever (15 september)	2015	2014	2013	2012
NT-gymnasiet	387	382	426	435
YTC	309	356	423	467
Mälargymnasiet	498	625	817	970
varav särskolan	20	18	27	33
Totalt Järfälla gymnasium	1 194	1 363	1 666	1 872

Redovisningen avser antal elever som gick på respektive enhet i september för respektive period. Källa: UEDB

Förstahandssökande till Järfälla gymnasieskolor i procent av totala antalet antagna elever

Läsår	2015/2016	2014/2015	2013/2014
	67 %	75 %	81 %

6. FÖRSLAG TILL PROGRAMUTBUD FÖR JÄRFÄLLA GYMNASIESKOLOR**6.1. Regional och lokal utvecklingsplan**

I den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFSS 2010) är visionen ”att Stockholmsregionen ska bli Europas mest attraktiva storstadsregion”.

För att visionen att bli Europas mest attraktiva storstadsregion ska nås krävs framför allt ökad konkurrenskraft. Behovet av kunskapsutveckling, kompetensförsörjning och innovationsförmåga framhålls i RUFSS.

Järfälla gymnasieskolors gemensamma utvecklingsplan de senaste åren stämmer till viss del överens med inriktningen för Barkarby College. Det är väsentligt att se Järfälla gymnasieskolor som en helhet i betydelsen att de olika verksamheterna ska kunna samverka och dra nytta av varandra. Det gäller såväl pedagogiskt som verksamhetsmässigt.

För att Järfälla gymnasieskolor ska bli attraktiva krävs att utbildningen är av hög kvalitet och anknyter till arbetsliv och forskning. En förutsättning är att det finns ett långtgående samarbete mellan näringsliv/företag och utbildningsverksamheten. Utbildningarna ska inte bedrivas isolerat utan så långt möjligt finnas i en ”verklig” och präglas av samma villkor som arbetslivet utanför skolan.



6.2. Kommunens nuvarande programutbud

I dag har Järfälla kommun följande programutbud:

NA - Naturvetenskapsprogrammet
TE - Teknikprogrammet
SA - Samhällsvetenskapsprogrammet
EK - Ekonomiprogrammet
ES – Estetiska programmet
IM – Introduktionsprogram
BA – Bygg- och anläggningsprogrammet
EE – El- och energiprogrammet
VF – VVS- och fastighetsprogrammet
HA – Handels- och administrationsprogrammet
RL – Restaurang- och livsmedelsprogrammet
BF – Barn- och fritidsprogrammet
Gymnasiesärskolan

6.3. Förslag till kommunens programutbud från läsåret 2016/2017

På Kompetensnämndens möte den 29 september fattade nämnden om att inte ta in elever inför läsåret 2016/2017 till barn- och fritidsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, estetiska programmet inriktning musik och individuellt alternativ. Förvaltningen har tillsammans med Mälargymnasiets rektor tagit fram underlag som visar att med de få sökande som dessa program idag är det inte möjligt att bedriva verksamhet de närmaste åren. Kostnader för lokaler och personalresurs för de små undervisningsgrupper som idag finns inom programmen överstiger långt över de intäkter som enheten får genom elevpengen.

Förvaltningen bedömer att om kommunen ska vända ekonomin för de program som idag finns inom Mälargymnasiet behöver nämnden besluta om att ovan nämnda program inte startar inom de närmaste åren då elevkullarna fortfarande är små.

Förvaltningen bedömer att restaurang- och livsmedelsprogrammets lokaler i H-huset eventuellt kan fortsätta med mindre verksamhet inom vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser. Det skulle vara ett önskvärt scenario då det också kan innebära att restauranglokaler finns kvar om restaurangprogram inom gymnasieskolans regi kan starta upp i framtiden när årskullarna har börjat öka. Förvaltningen kommer att utreda detta närmare.

Förvaltningen föreslår att handels- och administrationsprogrammet inte startar inom de närmaste åren. Det geografiska läget vi har i Järfälla och med Barkarby handelsplats borde möjliggöra ett starkt handels- och administrationsprogram. Tyvärr har vi de senaste åren haft ett lågt söktryck på detta program och förvaltningens förslag är att nämnden överväger att starta programmet när elevkullarna börjar öka i större omfattning.



Nämnden fattade i september även beslut om att inte starta barn-och fritidsprogrammet läsåret 2016/2017. Didaktus skolor AB i Järfälla bedriver idag detta program och tog också över de sökande som sökt till Mälargymnasiet inför läsåret 2015/2016. Didaktus skolor AB bedriver även vård-och omsorgsprogrammet vilket innebär att dessa två yrkesprogram finns inom kommunen. Förvaltningens förslag är att nämnden överväger att starta barn- och fritidsprogrammet när elevkullarna börjar öka i större omfattning.

Estetiska programmet med inriktning musik startade inte till hösten 2015. Få sökande de senaste åren och få sökande till årets antagning innebar att det inte var möjligt att starta även om samläsning med bildinriktningen inom programmet skett de senaste åren. Förvaltningen föreslår att det estetiska programmet med inriktning musik inte startar inom den närmaste framtiden.

Förvaltningen föreslår följande program i den nya organisationen

NA - Naturvetenskapsprogrammet
TE - Teknikprogrammet
SA - Samhällsvetenskapsprogrammet
EK - Ekonomiprogrammet
ES – Estetiska programmet inriktning bild
IM – Introduktionsprogram
BA – Bygg- och anläggningsprogrammet
EE – El- och energiprogrammet
VF – VVS- och fastighetsprogrammet
Gymnasiesärskolan

Det är viktigt att se detta som en första inriktningsplan för vilket utbud Järfälla gymnasieskolor ska ha. Omvärlden förändras vilket innebär att den nya gymnasieorganisationen och förvaltningen noga måste bevaka utvecklingen för att ha beredskap att starta nya program när årskullarna växer och fler av regionens gymnasieelever väljer Järfälla gymnasieskolor.

Förutom dessa program behöver kommunen våga tänka nytt och ”spets” inför ökningen av elevantalet 2020. Arbete med att utveckla programutbudet har redan påbörjats i delar av verksamheterna, fler förslag kom även fram på de workshopse som genomförts med personal.

Det är också viktigt att den ledningsstruktur som tillsätts för att leda den nya verksamheten har möjligheter att ägna tid åt strategiskt arbete och omvärldsarbete för att snabbt kunna anpassa verksamheten till den efterfråga som finns i regionen när det gäller utbud av program och inriktningar. Ett första steg i detta arbete är att börja undersöka hur ungdomarna i Järfälla kommun söker gymnasieskola och framför allt undersöka de skolor som järfällaungdomar främst söker till, till exempel Upplands-Bro.



7. FÖRSLAG TILL LOKALISERING FÖR JÄRFÄLLA GYMNASIE-SKOLORS PROGRAMUTBUD

Lokalisering av de olika programmen/inriktningarna ska främja integration, mångfald, kunskapsutveckling samt flexibelt lokalutnyttjande.

I projektet Barkarby College har den bärande tanken varit att driva gymnasieutbildning med naturvetenskaplig och teknisk inriktning. Tanken har varit att flytta NT-gymnasiet och YTC till de nybyggda lokalerna i Barkarby. Detta var också utgångspunkten vid tidigare omorganisation, där tre skolor blev en enhet.

7.1. Lokalisering av nuvarande program på YTC

I dag driver YTC sin verksamhet i Järfälla Utbildningscentrum och i gymnasieskolornas lokaler. Programmen som idag finns på YTC är el- och energiprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet. Programmen är lokalintensiva och behöver speciella förutsättningar för sin verksamhet. Det känns angeläget att fortsätta driva verksamheten i ändamålsenliga lokaler som ger möjlighet till praktisk verksamhet. Detta bedöms vara en av framgångsfaktorerna till att skolan attraherar elever inom dessa programområden och har ett starkt varumärke.

För att bedriva programmen med nuvarande inriktning krävs följande förutsättningar för lokalerna och verksamheten:

- takhöjden
- gasförråd
- svetsverkstad med speciell ventilation
- transporter och leveranser med stora last- och betongbilar
- utbildning i ”Heta arbeten” som kräver lokaler anpassade för öppen eld.
- på el- och energiprogrammet monteras antenner och parabler utomhus för att göra övningarna realistiska.
- yrkesintroduktion på byggprogrammet behöver delvis egna utrymmen
- utomhusyta till bygg- och anläggningsprogrammet, samt avlopp utomhus och avlopp med avskiljning inomhus för arbeten med betong och murning
- kompressorer till spånsugar och tryckluftsdrivna verktyg
- särskild avskiljning av avloppet och evakueringsfläktar till måleri
- sopfraktioner utomhus med tillgänglighet för stora lastbilar
- ljudisolering för utbildningarnas praktiska inslag
- omklädningsrum med stora skåp och duschar
- olika elevarbeten kommer vara synliga och kan inte tas bort förrän arbetet är klart, vilket kan pågå en hel termin tills arbetet är slutfört och bedömt

Under förutsättning att dessa behov ska tillgodoses i en ny verksamhet i Barkarby har förvaltningens utredning konstaterat att det blir en alltför hög lokalkostnad att bära för dessa program.



De beräkningar förvaltningen har gjort tillsammans med nuvarande rektor för YTC har visat att det finns utrymme i budget för lokaler motsvarande 10 mkr för en verksamhet med ca 500 elever dvs 2-3 parallella klasser inom respektive program. En lokalisering i Barkarby skulle medföra en kostnad som minst motsvarar 15 mkr. Det finns även betydande svårigheter att dela dessa lokaler med annan verksamhet, vilket innebär att programmen måste bära kostnaderna själva.

I tidigare rapporter kring Barkarby College har man varit tydlig med att det är program och inte verksamhet som lokaliseras i Barkarby alternativt Jakobsberg. I tidigare utredningar har också nämnts förslaget att flytta delar av bygg- och anläggningsprogrammet. Under processens gång har diskussioner förts om möjligheten att bedriva delar av programmen i Barkarby och övrig verksamhet i Jakobsberg. Förvaltningen har även undersökt möjligheten att lägga något program i Barkarby och övriga i Jakobsberg.

I de workshops som förvaltningen haft med personalen inom YTC och samtal med skolledning för verksamheten framkommer mycket som talar för att hålla samman programmen inom YTC som man bedömer har mer samarbete och programöverskridande verksamhet än med andra program. Samläsning förekommer mellan program inom vissa ämnen och alla utbildningarna syftar och leder till yrken inom samma branschområde.

Gy 11 har inte underlättat att sammanföra ämnesöverskridande arbete mellan ett högskoleförberedande och yrkesförberedande program eftersom studieplanerna skiljer sig mycket åt. Den pågående yrkesprogramsutredningen kan ge andra effekter och möjligheter som förvaltningen idag inte kan ta ställning till. Dock är förvaltningens bedömning att resultatet av utredningen inte kommer att öka samarbetsytan mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram i någon större utsträckning.

7.2. Lokalisering av övriga program

De nationella program som förvaltningen föreslår ska vara kvar på nuvarande Mälargymnasiet är de högskoleförberedande; ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammet samt estetiska programmet inriktning bild.

Förvaltningens förslag är att dessa program tillsammans med NT-gymnasiets program (naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet) lokaliseras till Barkarby där också delar av introduktionsprogrammen finns med, bland annat språkin introduktion.

Förvaltningens bedömning är att de ökade lokalkostnaderna per kvadratmeter i Barkarby medför att nya arbetsformer och samutnyttjande av den pedagogiska ytan är nödvändigt för att bedriva dessa program.

Språkin introduktionen som idag är ett program med ett stort antal elever, där antalet dessutom ökar kraftigt, bör finnas både i Barkarby och Jakobsberg och vara till vissa delar kopplade till de nationella programmen.



Enligt tidigare rapport angående programutbud på Mälargymnasiet Dnr. 2015/12 är förvaltningens bedömning att det finns goda förutsättningar att hitta inriktningar och nischer för individuellt alternativ inom introduktionsprogrammen. Mälargymnasiet har idag ett uppdrag från nämnden att utveckla nya inriktningar inom ramen för individuellt alternativ, lokalisering beror på målgrupp och inriktning.

Förvaltningens bedömning är att gymnasiesärskolan idag har bra och ändamålsenliga lokaler med en väl fungerande verksamhet.

I takt med ökat antal elever måste det finnas en flexibilitet för att kunna utveckla och lokalisera program där de naturligt hör hemma. Det är också viktigt att organisation och ledning främjar samarbete, pedagogisk och digital utveckling inom alla program oavsett lokalisering och dessutom möjliggör snabba omställningar när det gäller personal och resurser.

Det är väsentligt med samverkan med andra aktörer för brett utbud av utbildningar för att utveckla attraktiva utbildningar i stimulerande lärmiljöer samt flexibla lokal-lösningar och god omställningsförmåga.

7.3. Förvaltningens förslag till lokalisering av verksamheten

Förvaltningens förslag till lokalisering av program till Jakobsberg respektive till Barkarby är följande:

Jakobsberg; bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet, gymnasiesärskolan och vissa delar av introduktionsprogrammen

Barkarby; ekonomiprogrammet, estetiska programmet inriktning bild, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och vissa delar av introduktionsprogrammen

7.4. Konsekvenser av förvaltningens förslag gällande lokalförsörjning

Om inriktningen för Järfälla gymnasieskolor innebär att bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet kommer att bli kvar i Jakobsberg kommer det att medföra behov av ombyggnation i de lokaler gymnasieskolan har idag.

Förvaltningen anser att K-huset är mest lämpat för ovan nämnda program eftersom K-huset kräver minst anpassning och ombyggnation. I dagsläget delar förvaltningen K-huset med Kulturskolan och ser i nuläget ingen möjlighet att ställa om dessa lokaler till gymnasieskolans behov eftersom lokalerna är anpassade till kulturaktiviteter. Förvaltningens bedömning är att delar av LAM-huset kan byggas om för verksamhet för ovan nämnda program.



Beslutet av inriktningsplanen för Järfälla gymnasieskolor är utgångspunkt och en förutsättning för förvaltningens fortsatta arbete med lokalförsörjningsplanering. Planering pågår tillsammans med verksamheterna inom förvaltningen och i samarbete med kommunens lokalstrateg för att hitta lämpliga lokaler för de verksamheter som i nuläget finns på Järfälla Utbildningscentrum; Järfälla Lärcentrum, Järfälla Vägledningscentrum, YTC, KomTek och Jobbcenter.

8. UNDERLAG TILL FRAMTIDSVISION ANGÅENDE DET PEDAGOGISKA KONCEPTET

Europaparlamentet och Europeiska rådet rekommenderar länderna i EU att se till att alla ungdomar har utvecklat åtta nyckelkompetenser för livslångt lärande.

Dessa är:

- lära att lära
- kommunikation på modersmålet
- kommunikation på främmande språk
- matematiskt kunnande och grundläggande vetenskaplig och teknisk kompetens digital kompetens
- social och medborgerlig kompetens
- initiativförmåga och företaganda
- kulturell medvetenhet och kulturella uttrycksformer

I enlighet med Järfälla gymnasieskolors nuvarande utvecklingsområden och de åtta nyckelkompetenserna behöver man fortsätta utveckla det pedagogiska konceptet. Det blir skolläringens uppgift att utveckla detta arbete.

8.1. Prioriterade utvecklingsområden

Skapa ett systematiskt kollegialt lärande om elevernas lärande.

Förändra och utveckla skolkulturen. Skolan är en plats där eleverna träffar varandra, genomgår en social utveckling och lär sig att agera tillsammans. En plats där de får testa sina egna tankar och åsikter mot andras. Eleverna behöver samspelet med andra och en engagerad lärare i det. Tekniken kan underlätta mycket men inte ersätta ”mötet” mellan människor.

Skapa datalogiskt tänkande och entreprenöriellt lärande. Skolan ska göra lärandeprocessen så lätt som möjligt och inte komplicera den, inte vara en konstlad värld. Lärarna måste vara framtidsspanare och själva vilja lära sig nya saker. I ett samhälle som utvecklas snabbt blir förmågan att lära in och lära om högst värdefullt, och här har läraren en nyckelroll. Lärarna kommer i större grad behöva ta hjälp av utomstående specialister och bjuda in dem till sitt klassrum samt att de utvecklar och förstärker samarbetet med näringslivet och högre utbildningar.



Om framtidens elever ska kunna uppskatta utbildning och känna att skolan är kul behövs en hållbar skolsituation, där eleverna mår bra och känner en bra balans mellan motivation och utmaning.

Att fokusera på lärmiljön kan leda till mycket positivt. Rummets utformning kan stödja eller utgöra hinder för den pedagogiska verksamheten.

Förslag från personalen i workshopen var att Järfälla gymnasieskolor skulle ha ett hälsoperspektiv. Ett sätt att utveckla detta tillsammans med större måluppfyllelse skulle kunna vara med hjälp av "Move and learn" se <http://www.learningreadinesspe.com/>. Detta arbete pågår i USA sedan 2005 och några projekt finns redan i Sverige ([Rönnowska skolan i Helsingborg](#)). British Journal of Sport Medicine summerade (2014) alla resultaten fram till idag när det gäller fysisk träning och barn, ungdomar och unga vuxnas tankeförmåga direkt efter träning eller motion där främst pulsen och hjärtat arbetar. De kom fram till att barn och ungdomar tänker klarare efter motion och träning.

9. FÖRSLAG PÅ LEDNINGSORGANISATION

I processen av framtagandet av inriktningsplanen för Järfälla gymnasieskolor har förvaltningen arbetat med två olika scenarion; två separata skolenheter alternativt en skolenhet.

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektor har i nya skollagen större möjligheter att delegera uppgifter och får på det sättet möjlighet att i högre grad utöva ett ledarskap med inriktning på övergripande och strategiska frågor. Rektor kan då utöva sin insyn i den dagliga verksamheten genom återrapportering från dem som har fått uppgifter genom delegering.

En skolenhet är enligt skollagen en av huvudman organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger någorlunda nära varandra och på ett naturligt sätt hör ihop samt till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad, som till exempel idrottshall. Byggnaderna i en skolenhet ingår också i samma administrativa enhet.

En rektor kan vara rektor för flera skolenheter. Det viktiga är att varje skolenhet leds av en enda rektor och att det är tydligt vem som har ansvaret för ledning och samordning av det pedagogiska arbetet på skolenheten. Varje elev ska ha en rektor.

Scenariot med en skolenhet innebär en rektor samt en administration.

Scenariot med två skolenheter innebär att de leds av varsin rektor och att varje enhet har en egen administration.



9.1. Fördelar med en gemensam ledning för gymnasieskolorna i Jakobsberg och Barkarby

- Likvärdig integration, ökar förutsättningar för att tillgodose programspecifika behov.
- Gemensam ledning och administration med ekonomiska vinster och effektivitet som frigör resurser till andra viktiga områden som marknadsföring, skolutveckling, omvärldsbevakning och digitalisering.
- Samutnyttjande av personal och lokaler mm.
- Samsyn om skolutveckling, lärmiljö, internationella kontakter, branschkontakter och forskning.
- Ökar förutsättningarna att möjliggöra särskilt stöd utifrån varje enskild elevs perspektiv.
- Underlättar övergången för elever från språkintröduktion till nationella program.
- Ökar möjligheter till att utveckla studie- och yrkesvägledningen.
- Större utrymme för marknadsföringen i budgeten.
- Ett starkt varumärke med strategisk placering i regionens knutpunkt.
- Samordningsvinster i undervisningen och planeringen.
- Möjliggör en administration som kan uppfylla alla förvaltningskrav på ett effektivt sätt.
- Flexibel organisation som är beredd att starta nya program i såväl Jakobsberg som Barkarby.

9.2. Fördelar med två olika ledningsorganisationer för gymnasieskolorna i Jakobsberg och Barkarby

- Rektor närmare eleven.
- Bevarande av starka varumärken.
- Snabbare beslutsvägar.
- Snabbare anpassning efter enhetens behov.

9.3. Förvaltningens förslag till ledningsorganisation

För att åstadkomma helhetstänkande, säkerställa samarbete, likvärdighet för elever, skapa gemensam vision, effektivare administration och ledningsorganisation är förvaltningens bedömning att Järfälla gymnasieskolor bör ha en gemensam ledning och administration.



10. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG – HUR UTFORMAS JÄRFÄLLA GYMNASIESKOLOR I BARKARBY OCH JAKOBSBERG

Det viktigaste för Järfälla gymnasieskolor är att skapa en gemensam vision och värdegrund. Utbildningarna ska präglas av mångfald, flexibilitet, entreprenöriellt lärande, nära koppling till arbetslivet. Samverkan med det omgivande samhället är av stor vikt. För att säkerställa detta krävs en gemensam ledning och administration som möjliggör gemensam och likvärdig skolutveckling, digitalisering, omvärldsbevakning och marknadsföring.

Ännu ett område som ska prägla Järfälla gymnasieskolor är samutnyttjande och samordning av skolans lokaler för att få möjlighet att skapa mervärden för eleverna. Med detta som utgångspunkt så är förvaltningens slutsats att lokalisering av programmen ska ske enligt följande:

Jakobsberg; bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet, gymnasiesärskolan och vissa delar av introduktionsprogrammen

Barkarby; ekonomiprogrammet, estetiska programmet inriktning bild, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet och vissa delar av introduktionsprogrammen

Målsättningen är att Järfälla gymnasieskolor ska bli ett attraktivt alternativ för elever i stockholmsregionen och en gymnasieskola som kunskapsmässigt ligger i framkant.